

Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 18 hallituksen esityksen johdosta laiksi työntekijäin eläkelain 9 §:n 2 momentin kumoamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunta on 18 päivänä lokakuuta 1983 lähettänyt sosiaalivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 146.

Asian johdosta ovat olleet kuultavina esittelijä Katriina Ala-Viuhkola sosiaali- ja terveyministeriöstä, suunnittelujohtaja Markku Hänninen Eläketurvakeskuksesta, varatuomari Mikko Hurmalainen Suomen Työntantajain Keskusliitosta, sosiaaliasiainsihteeri Lauri Kaarisalo Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä, johtaja Pekka Merenheimo Liiketyöntantajain Keskusliitosta, apulaisosastopäällikkö Tauno Jouhtimäki Maataloustuottajain Keskusliitosta, sosiaaliasiainsihteeri Veikko Simpanen Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitosta, sosiaaliasiainsihteeri Kai Libäck Akava ry:stä, sosiaalipoliittinen sihteeri Jukka Vainio Toimihenkilö- ja Virkamiesjärjestöjen Keskusliitosta, filosofian kandidaatti Antero Ranne Kynnys ry:stä, toiminnanjohtaja Aarre Lauliainen Eläkkeensaajien Keskusliitosta, toiminnanjohtaja Leevi Raitaniemi Eläkeläiset ry:stä, pääsihteeri Arvo Niemi Kansallisesta Eläkeliitosta, toiminnanjohtaja Aarre Lintilä Eläkeliitosta, toiminnanjohtaja Rainer Nordström Svenska Pensionärsförbundet rf:stä, puheenjohtaja Elias Turunen Kristillisestä Eläkeliitosta ja puheenjohtaja Tyne Audejev Oikeutta Eläkeläisille ry:stä. Käsiteltyään asian valiokunta esittää seuraavaa.

Esityksessä ehdotetaan eläkkeiden indeksitarkistuksia koskevia työntekijäin eläkelain säännöksiä muutettavaksi siten, että heinäkuun välitarkistus poistettaisiin. Tämän johdosta myös merimieseläkelakiin, tapaturmavakuutuslakiin, sotilasvammalakiin sekä lakiin eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon ehdo-

tetaan tehtäväksi tarvittavat muutokset. Esitys liittyy valtion tulo- ja menoarvioesitykseen vuodelle 1984.

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä sosiaalivaliokunta pitää lakiehdotuksia pääosin taroituksenmukaisina, minkä vuoksi valiokunta on asettunut lakiehdotusten hyväksymisen kannalle.

Kun niin sanotun välitarkistuksen poistaminen yhdellä kertaa saattaa olla yksittäisen eläkkeensaajan kannalta kohtuutonta, valiokunta ehdottaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen 2 §:ään lisättäväksi 2 momentin, jonka mukaan vielä vuoden 1984 heinäkuussa eläkkeitä korotettaisiin ennakkona 40 prosentilla tuolloin muutoin tulevasta indeksitarkistuksesta ja välitarkistuksesta luovuttaisiin kokonaan vasta vuonna 1985. Kun välitarkistuksen suuruus on nykyisin kaksi viidesosaa palkkaindeksiluvun arvioidusta muutoksesta, välitarkistuksen suuruus olisi vuonna 1984 16 prosenttia tuosta muutoksesta. Vastaavat muutokset valiokunta ehdottaa tehtäviksi hallituksen esitykseen sisältyviin 2.—5. lakiehdotuksiin, minkä lisäksi valiokunta ehdottaa korjattavaksi viidennen lakiehdotuksen johtolauseen ja 43 a §:n.

Valiokunnan ehdottama muutos johtaisi vuonna 1984 yksityisellä sektorilla noin 94 miljoonan ja julkisella sektorilla noin 72 miljoonan markan säästöön hallituksen esityksessä arvioitujen 157 ja 122 miljoonan markan arvosta.

Edellä olevan perusteella sosiaalivaliokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

1.

Laki**työntekijäin eläkelain 9 §:n 2 momentin kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

(Kuten hallituksen esityksessä.)

2 §

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä.)

*Vuoden 1984 heinäkuun alusta lukien makset-**tavia eläkkeitä korotetaan kuitenkin sosiaali- ja terveysministeriön määräämällä tavalla ennakko-
na 16 prosentilla siitä korotuksesta, joka arvion
mukaan aiheutuu seuraavan vuoden työntekijäin
eläkelain 9 §:n 1 momentin mukaisesta palkkain-
deksiluvun muutoksesta.*

2.

Laki**merimieseläkelain 18 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain 18 §, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1976 annetussa laissa (1108/76), näin kuuluviksi:

18 §

(Kuten hallituksen esityksessä.)

Voimaantulo- ja soveltamissäännös

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä.)

*Vuoden 1984 heinäkuun alusta lukien suorite-**taan kuitenkin eläkkeeseen ja hautausavustuk-
seen ennakkokorotus siten kuin työntekijäin elä-
kelain 9 §:n 2 momentin kumoamisesta annetun
lain (/) voimaantulosäännöksen 2 mo-
mentissa on säädetty.*

3.

Laki**tapaturmavakuutuslain 60 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 20 päivänä elokuuta 1948 annetun tapaturmavakuutuslain 60 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat 10 päivänä heinäkuuta 1981 annetussa laissa (526/81), näin kuuluvaksi:

60 §

(Kuten hallituksen esityksessä.)

Voimaantulo- ja soveltamissäännös

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä.)

*Vuoden 1984 heinäkuun alusta lukien suorite-**taan kuitenkin tapaturmaeläkkeeseen, jatkuvana
maksettavaan haattarahaan ja perhe-eläkkeeseen
ennakkokorotus siten kuin työntekijäin eläkelain
9 §:n 2 momentin kumoamisesta annetun lain
(/) voimaantulosäännöksen 2 momentissa
on säädetty.*

4.

Laki

eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon 17 päivänä joulukuuta 1971 annetun lain 1 §, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1976 annetussa laissa (1106/76), näin kuuluvaksi:

1 §

(Kuten hallituksen esityksessä.)

Voimaantulo- ja soveltamissäännös

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä.)

Vuoden 1984 heinäkuun alusta lukien suoritetaan kuitenkin liikennevakuutusta koskevien eri

lakien nojalla sekä niissä olevien perusteiden mukaisesti henkilövahingon johdosta suoritettaviin jatkuviin korvauksiin ennakokorotus siten kuin työntekijäin eläkelain 9 §:n 2 momentin kumoamisesta annetun lain (/) voimaantulosäännöksen 2 momentissa on säädetty

5.

Laki

sotilasvammalain 43 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 28 päivänä toukokuuta 1948 annetun sotilasvammalain 43 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1976 annetussa laissa (1107/76), näin kuuluvaksi:

43 a §

Tämän lain mukaisesti suoritettavien korvausten määriin tehdään indeksitarkistus noudattaen vastaavasti, mitä työntekijäin eläkelain (395/61) 9 §:ssä säädetään.

Voimaantulo- ja soveltamissäännös

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä.)

Vuoden 1984 heinäkuun alusta lukien suoritetaan kuitenkin sotilasvammalain mukaisesti suoritettavien korvausten määriin ennakokorotus siten kuin työntekijäin eläkelain 9 §:n 2 momentin kumoamisesta annetun lain (/) voimaantulosäännöksen 2 momentissa on säädetty.

Helsingissä 1 päivänä joulukuuta 1983

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Paasio, varapuheenjohtaja S. Mikkola ja jäsenet Halonen, Ikonen, H. Kemppainen, Könkkölä, P. Leppänen,

Louvo, Moisander, Nordman, Paavilainen, Pesola, Rantanen, Skön ja Stenius-Kaukonen sekä varajäsen Vihriälä.

Vastalause

Suomessa on yli miljoona eläkkeensaajaa. Näistä noin 2/3 saa työeläkettä. Näiden eläkeläisten eläketurvaa hallitus esittää heikennettäväksi siten, että eläkkeisiin heinäkuussa tehtävä välitarkistus poistettaisiin. Tälle esitykselleen hallitus on saanut kokoomuksen tuen lupaamalla vielä ensi vuonna maksaa eläkeläisille 40 prosenttia ennakotarkistuksen määrästä. Tällä muutoksella ei esitykseen tuoda mitään oleellista muutosta, vaan eläkeläiset tulevat pysyvästi menettämään indeksitarkistuksen puolen vuoden ajalta joka vuosi vuodesta 1985 alkaen ja ensi vuonna-

kin 60 % heinäkuun ennakotarkistuksesta loppuvuoden ajaksi. Heinäkuun ennakotarkistuksen poistamisen vaikutukset kertautuvat vuosi vuodelta eläkkeitä pienentävästi.

Mielestämme hallituksen esitys on perusteton. Eläkeläisten kustannuksella ei pidä pyrkiä valtion ja työeläkelaitosten menojen supistamiseen.

Ehdotammekin,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hylättäisiin.

Helsingissä 1 päivänä joulukuuta 1983

Marjatta Stenius-Kaukonen

Pekka Leppänen

Kalle Könkkölä